

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion virkamieslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan valtion virkamieslain 56 §:n säännöstä muutettavaksi siten, että siitä poistetaan maininta nimittämisestä määräajaksi ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin. Ehdotus vastaa työsopimuslain (320/70) 2 §:n 2 momenttiin esitettyä muutosta. Virkamieslaissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi, että viranomaisella olisi velvollisuus antaa virkamiehelle pyynnöstä palkkatodistus. Työsopimuslakiin on esitetty tehtäväksi vastaava muutos. Lisäksi ehdotetaan valtion virkamieslain 23 §:n säännöstä

muutettavaksi siten, että Suomesta Euroopan parlamenttiin valittu virkamies olisi lain nojalla virkavapaana sen ajan, jonka hän on edustajana Euroopan parlamentissa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lain 56 §:n 1 momentin muutos on tarkoitettu olemaan voimassa väliaikaisesti 31 joulukuuta 1999 saakka.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Virkamiestä ei tällöin nimitetä virkaan, vaan virkasuhteeseen. Virkamieslain 9 §:n 2 momentin mukaan virkaan voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos viran luonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

Virkamieslain 9 §:n säännös vastaa työsopimuslain 2 §:n 2 momentin säännöstä, jossa säädetään edellytykset tehdä määräaikainen työsopimus. Virkamieslaissa ei kuitenkaan ole säännöstä siitä, että määräaikaista virkasuhdetta tietyillä edellytyksillä pidettäisiin toistaiseksi voimassa olevana samalla tavoin kuin on säädetty työsopimuslaissa määräaikaisen työsopimuksen osalta. Virkamieslain 56 §:ssä säädetään kuitenkin, että virkamie-

hellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määräajaksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

Esityksessä ehdotetaan valtion virkamieslain 56 §:n säännöstä muutettavaksi siten, että siitä poistetaan maininta nimittämisestä määräajaksi ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin. Ehdotus vastaa työsopimuslain (320/70) 2 §:n 2 momenttiin esittyä muutosta.

Koska työsopimuslain 2 §:n 2 momenttia on ehdotettu muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin nimenomainen maininta siitä, miten lakia on tulkittava, jos määräaikaiset sopimukset toistuvat ilman pätevää syytä, ehdotetaan vastaavasti virkamieslain 56 §:n 1 momentti muutettavaksi siten, että siitä

poistetaan maininta nimittämisestä määräajaksi ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin.

Valtion virkamieslain 13 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan viranomaisella olisi velvollisuus antaa virkamiehelle tämän pyynnöstä palkkatodistus, josta ilmenevät palkan suuruus ja määräytymisperusteet. Vastaava säännös on lisätty työsopimuslain 24 §:ään. Työsopimuslain muutosta on perusteltu sillä, että työntekijä tarvitsee palkkatodistusta paitsi työttömyysturvan saamiseksi myös sen varmistamiseksi, että työnantaja on suorittanut työehtosopimuksen mukaisen tai työsopimusosapuolten sopiman palkan, ja toisaalta tarvittaessa sen selvittämiseksi, onko palkasta suoritettu muun muassa ennakonpidätys. Vaikka asianmukaisen palkkatodistuksen antamisessa ei ole käytännössä ollut virkamiesten osalta ongelmia, ehdotetaan kuitenkin selvyiden vuoksi erikseen säädettäväksi viranomaiselle velvollisuus antaa palkkatodistus.

Valtion virkamieslain 23 §:n 2 momentissa säädetään, milloin virkamies on suoraan lain nojalla virkavapaana virastaan. Nämä tapaukset ovat kansanedustajan ja valtioneuvoston jäsenen tehtävien hoitaminen sekä palveluksen suorittaminen asevelvollisena. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten,

että Suomesta Euroopan parlamenttiin edustajaksi valittu virkamies olisi myös lain nojalla virkavapaana sen ajan, jonka hän on edustajana Euroopan parlamentissa.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriön henkilöstöosastolla. Esityksestä on käyty yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain ja siihen liittyvien sopimusten mukaiset neuvottelut valtion henkilöstöä edustavien keskusjärjestöjen kanssa.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on tullut hyväksytyksi ja vahvistetuksi. Virkamieslain 56 §:n muutos ehdotetaan saatettavaksi voimaan määräajaksi, joka päättyy vuoden 1999 lopussa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion virkamieslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 19 päivänä elokuuta 1994 annetun valtion virkamieslain (750/94) 13 §:ään uusi 2 momentti ja
muutetaan 23 §:n 2 momentti ja väliaikaisesti 56 §:n 1 momentti seuraavasti:

13 §

Viranomaisen on annettava virkamiehelle tämän pyynnöstä viivytyksettä palkkatodistus, josta ilmenevät palkan suuruus ja sen määräytymisperusteet.

23 §

Virkamies on virkavapaana sen ajan, jonka hän on kansanedustajana, valtioneuvoston jäsenenä tai Suomesta valittuna Euroopan parlamentin edustajana taikka suorittamassa palvelusta asevelvollisena. Muutoin virkavapauden myöntäminen on viranomaisen harkinnassa, jollei joiltakin osin erikseen toisin säädetä tai määrätä taikka virkaehtosopimuksessa toisin sovita.

56 §

Virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Tämän lain 56 §:n 1 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 1999.

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Arja Aho*

Laki

valtion virkamieslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 19 päivänä elokuuta 1994 annetun valtion virkamieslain (750/94) 13 §:ään uusi 2 momentti ja
muutetaan 23 §:n 2 momentti ja väliaikaisesti 56 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

Viranomaisen on annettava virkamiehelle tämän pyynnöstä viivytyksettä palkkatodistus, josta ilmenevät palkan suuruus ja sen määräytymisperusteet.

23 §

Virkamies on virkavapaana sen ajan, jonka hän on kansanedustajana tai valtioneuvoston jäsenenä taikka suorittamassa palvelusta asevelvollisena. Muutoin virkavapauden myöntäminen on viranomaisen harkinnassa, jollei joiltakin osin erikseen toisin säädetä tai määrätä taikka virkaehtosopimuksessa toisin sovi.

23 §

Virkamies on virkavapaana sen ajan, jonka hän on kansanedustajana, valtioneuvoston jäsenenä tai Suomesta valittuna Euroopan parlamentin edustajana taikka suorittamassa palvelusta asevelvollisena. Muutoin virkavapauden myöntäminen on viranomaisen harkinnassa, jollei joiltakin osin erikseen toisin säädetä tai määrätä taikka virkaehtosopimuksessa toisin sovi.

56 §

Virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määräajaksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

56 §

Virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Tämän lain 56 §:n 1 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 1999.